

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 676

van **SOFIE MERTENS**

datum: 27 januari 2023

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

De Lijn - Reizigerstellingen en gebruikscijfers voor streeknet Limburg

In schriftelijke vraag nr. 1134 van 21 april 2022 vroeg collega Orry Van de Wauwer of het systeem om de effectieve reizigerscijfers correct te tellen via de Retiboscanfunctie ondertussen helemaal op punt was gezet. De minister antwoordde: "De Lijn hanteert volgende werkwijze voor het bekomen van reizigersaantallen.

Reizigers die zich verplaatsen met een MOBIB-abonnement moeten hun MOBIB kaart scannen bij elke opstap. De praktijk wijst uit dat niet alle reizigers dat steeds doen. Daarom worden de gemeten scans opgehoogd op basis van een onderzoek dat het effectieve scangedrag in kaart brengt. Het scangedrag wordt beïnvloed door verschillende factoren zoals bv. het type periode (school vs. vakantie), tijdstip van de dag (spits/dal). Om evoluties in het scangedrag op te volgen, wordt dit onderzoek op regelmatige basis herhaald. Deze scans worden gekoppeld aan de betreffende rit.

Reizigers die zich met een 'biljet, kaart of dagpas verplaatsen moeten hun vervoerbewijs ook scannen op het voertuig. Deze scangegevens worden niet opgehoogd. Deze scans zijn gekoppeld aan de betreffende rit.

Reizigers met een mobiel vervoerbewijs (biljet, kaart of dagpas): hiervan is geen lijn- en ritcontext gekend. Ze worden toegewezen aan de lijnen volgens het gebruik van de reizigers van de 'gewone' biljetten, kaarten of dagpassen en vervolgens opgehoogd op basis van het percentage overstappen gemeten bij dezelfde groep."

Op 29 september 2022 vroeg collega Martine Fournier in schriftelijke vraag nr. 18 of er gebruik wordt gemaakt van automatisch tellen in de bussen. De minister antwoordde: "De Lijn heeft een aantal technologieën uitgetest om een accurater zicht te krijgen op de bezetting van haar voertuigen. Daarmee wil De Lijn de reizigerscijfers uit de registraties op de voertuigen aanvullen en kalibreren. De technologiekeuze is gevallen op 3D-telcamera's. De belangrijkste reden voor deze keuze is de hogere accuraatheid van de tellingen (>95%) Vandaag zijn er 15 voertuigen uitgerust met zulke 3D-camera's. De lijn voorziet om begin 2023 naar 50 uitgeruste voertuigen te gaan. Om een representatief beeld te krijgen van de reizigersaantallen is een uitbreiding en een goede geografische spreiding van het aantal uitgeruste voertuigen nodig. De Lijn zal in 2023 het aantal uitgeruste voertuigen optrekken tot 150 voertuigen".

Graag krijg ik meer informatie over de reizigerstellingen en de gebruikte technologieën, alsook de gebruikscijfers van de afgelopen jaren van alle buslijnen voor het streeknet Limburg.

1. Kan de minister een overzicht geven van het gebruik per rit van alle buslijnen van streeknet Limburg voor 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022? Graag een opsplitsing per vervoerbewijs. Welke evolutie is er op te merken in het gebruik van deze buslijnen ten opzichte van voorgaande maanden of jaren? Is de eventuele evolutie te verklaren?
2. Kan de minister een overzicht geven van het gebruik per rit van alle snelbuslijnen van streeknet Limburg voor 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022? Graag een opsplitsing per vervoerbewijs. Welke evolutie is er op te merken in het gebruik van deze buslijnen ten opzichte van voorgaande maanden of jaren? Is de eventuele evolutie te verklaren?
3. Kan de minister een overzicht geven van het gebruik per rit van alle schoolbuslijnen van streeknet Limburg voor 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022? Graag een opsplitsing per vervoerbewijs. Welke evolutie is er op te merken in het gebruik van deze buslijnen ten opzichte van voorgaande maanden of jaren? Is de eventuele evolutie te verklaren?
4. Kan de minister een overzicht geven van het aantal buslijnen en busritten per vervoerregio voor de jaren 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022?
5. Kan de minister een overzicht geven van het aantal passagiers dat De Lijn gemiddeld per busrit vervoerde voor de jaren 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022? Graag een opsplitsing per vervoerregio.
6. Kan de minister een overzicht geven van het aantal MOBIB-abonnementen, het aantal papieren vervoerbewijzen (biljetten, kaarten en dagpassen) en het aantal mobiele vervoerbewijzen (biljetten, kaarten of dagpassen) dat gekocht werd in de jaren 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022? Graag een opsplitsing per vervoerregio.
7. Wat is het aandeel van elk vervoerbewijs ten opzichte van het totaal?
8. Welke evolutie is er op te merken in het aantal en soort vervoerbewijzen en hoe is de eventuele evolutie te verklaren?
9. Wat is het gemiddeld aantal ritten dat een houder van een MOBIB-abonnement van De Lijn wekelijks uitvoert? Graag een overzicht per vervoerregio en per type abonnement voor de jaren 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022 en graag een opsplitsing volgens weekdays, weekends en vakanties.
10. Hoeveel voertuigen zijn tot op vandaag uitgerust met een 3D-telcamera? In welke regio of voor welke lijnen worden deze voertuigen ingezet?
11. Hoe ziet de planning voor de plaatsing van de andere 3D-telcamera's eruit? Waar (welke lijnen) zullen deze voertuigen met 3D-camera's worden ingezet?
12. Hoe accuraat, uitgedrukt in een percentage, zijn de reizigerscijfers op dit moment?
13. Waar worden de reizigerscijfers voor gebruikt? Worden deze cijfers door De Lijn gebruikt voor het op punt stellen van haar dienstregeling?

ANTWOORD

op vraag nr. 676 van 27 januari 2023

van **SOFIE MERTENS**

Reizigers die zich verplaatsen met een **MOBIB-abonnement** moeten hun MOBIB kaart scannen bij elke opstap. De praktijk wijst uit dat niet alle reizigers dat steeds doen. Daarom worden de gemeten scans opgehoogd op basis van een onderzoek dat het effectieve scangedrag in kaart brengt. Het scangedrag wordt beïnvloed door verschillende factoren zoals bv. het type periode (school vs. vakantie), tijdstip van de dag (spits/dal). Om evoluties in het scangedrag op te volgen, wordt dit onderzoek op regelmatige basis herhaald. Deze scans worden gekoppeld aan de betreffende rit.

Reizigers die zich met een '**biljet, kaart of dagpas**' verplaatsen moeten hun vervoerbewijs ook scannen op het voertuig. Deze scangegevens worden niet opgehoogd. Deze scans zijn gekoppeld aan de betreffende rit.

Reizigers met een mobiel vervoerbewijs (biljet, kaart of dagpas): hiervan is geen lijn- en ritcontext gekend. Ze worden toegewezen aan de lijnen volgens het gebruik van de reizigers van de 'gewone' biljetten, kaarten of dagpassen en vervolgens opgehoogd op basis van het percentage overstappen gemeten bij dezelfde groep."

1. De tabel (als bijlage 1) toont het aantal reizigers per rit per lijn op de reguliere busverbindingen in de vervoerregio Limburg (excl. snellijnen zie het antwoord op vraag 2). De verhouding naar soort vervoerbewijs is eveneens toegevoegd.

De belangrijkste evoluties zijn terug te herleiden tot de impact van COVID-19 op het gebruik van De Lijn.

In 2022 merkten we een stelselmatige heropleving van het gebruik van het openbaar vervoer op.

2. In de vervoerregio Limburg zijn er 3 snellijnen waarop speciale tarieven gelden en afzonderlijke vervoerbewijzen zijn voor opgemaakt. Frequente reizigers maken gebruik van een snellijnkaart. Hiervan is het gebruik niet gekend omdat reizigers deze kaart niet moeten registreren bij opstap. Voor occasionele reizigers zijn er een aantal mobiele vervoerbewijzen aangemaakt.

Het totale gebruik van de snellijnen kan enkel worden opgevolgd door manuele reizigerstellingen. Een overzicht daarvan is terug te vinden in onderstaande tabellen.

Gebruik studenten: de aantallen zijn gemiddelden per dag voor de hele groep. De ritten worden uitgevoerd op vrijdag en op zondag.

• Jaar	• # ritten	• Gebruikers
• 2009	• 32	• 1558
• 2012	• 32	• 735
• 2014	• 32	• 549
• 2017	• 10	• 332

• 2022	• 9	• 230
---------------	------------	--------------

We zien doorheen de jaren een gestaag afnemend gebruik. Na evaluatie in 2017 is het aantal ritten verminderd. Voorheen waren er een aantal ontdubbelingsritten bij bepaalde ritten, die nodig waren ifv de beschikbare capaciteit en vraag naar vervoer. Door afname van het aantal gebruikers konden deze ontdubbelingsritten afgeschaft worden.

Gebruik werknemers: de aantallen zijn gemiddelden per dag voor de hele groep.

• Jaar	• # ritten	• Gebruikers
• 2009	• 17	• 630
• 2012	• 17	• 340
• 2014	• 17	• 260
• 2017	• 12	• 150
• 2022	• 12	• 45

Ook voor het gebruik van de werkdagritten door pendelende werknemers zien we dezelfde evolutie. Deze ritten rijden enkel op weekdays.

3. In de vervoerregio Limburg zijn er geen specifieke schoollijnen. Deze doelgroep wordt bediend door (extra) ritten op regulieren lijnen. Anderzijds zijn er ook functionele lijnen die scholen bedienen, maar die voorzien ook ritten voor pendelaars. Een overzicht van het gebruik van deze doelgroep zit vervat in het overzicht in vraag 1.
4. Onderstaande tabel geeft het aantal lijnen en busritten weer per Vervoerregio. De Lijn kent deze informatie pas vanaf begin 2019 volgens de gevraagde indeling.

Vervoerregio		2019	2020	2021	2022
Aalst	aantal lijnen	30	30	30	30
	Totaal aantal beladen ritten	283.628	287.810	290.201	291.494
Antwerpen	aantal lijnen	162	146	131	140
	Totaal aantal beladen ritten	2.502.881	2.473.628	2.522.745	2.508.712
Brugge	aantal lijnen	54	54	62	59
	Totaal aantal beladen ritten	790.007	770.593	758.287	792.932
Gent	aantal lijnen	114	102	95	102
	Totaal aantal beladen ritten	1.193.751	1.072.218	1.115.988	1.095.974
Kempen	aantal lijnen	81	75	67	72
	Totaal aantal beladen ritten	378.765	372.813	384.070	389.947
Kortrijk	aantal lijnen	27	27	27	27
	Totaal aantal beladen ritten	361.802	383.491	376.150	371.448
Leuven	aantal lijnen	172	167	148	163
	Totaal aantal beladen ritten	949.204	936.566	945.600	949.986
Limburg	aantal lijnen	139	133	120	127

	Totaal aantal beladen ritten	970.365	955.839	993.017	1.034.811
Mechelen	aantal lijnen	50	48	46	49
	Totaal aantal beladen ritten	383.425	388.953	387.952	418.487
Midwest	aantal lijnen	19	18	19	17
	Totaal aantal beladen ritten	160.115	157.846	159.965	165.159
Oostende	aantal lijnen	25	25	25	26
	Totaal aantal beladen ritten	416.552	411.052	416.354	426.941
Vlaamse Ardennen	aantal lijnen	37	37	37	38
	Totaal aantal beladen ritten	158.388	154.749	158.755	165.331
Vlaamse Rand	aantal lijnen	109	102	99	106
	Totaal aantal beladen ritten	1.008.697	1.033.347	1.061.159	1.124.436
Waasland	aantal lijnen	29	21	21	25
	Totaal aantal beladen ritten	286.399	287.624	290.355	283.499
Westhoek	aantal lijnen	23	23	23	23
	Totaal aantal beladen ritten	148.464	155.189	163.746	176.842

Aantallen in lijnen schommelen omwille van afschaffingen door grote omleidingen,

5. Onderstaande tabel toont het gemiddeld aantal reizigers per busrit:

Vervoerregio	2019	2020	2021	2022
Aalst	21	11	12	17
Antwerpen	39	19	21	28
Brugge	15	8	8	11
Gent	47	28	27	36
Kempen	22	11	11	17
Kortrijk	17	9	11	14
Leuven	36	17	17	26
Limburg	25	14	14	20
Mechelen	20	9	9	13
Midwest	17	11	12	14
Oostende	51	26	33	43
Vlaamse Ardennen	13	8	8	10
Vlaamse Rand	31	14	11	19
Waasland	22	12	12	16
Westhoek	22	12	12	15

6. Onderstaande tabel geeft het aantal geldige abonnementen weer op het einde van elk betrokken jaar. Een opdeling naar VVR is niet beschikbaar.

	december
2019	1.134.781
2020	927.257
2021	912.168

De cijfers voor 2022 zijn nog niet gevalideerd en zullen worden opgenomen in het jaarverslag.

Onderstaande tabel toont het aantal verkochte tickets voor de occasionele vervoerbewijzen die De Lijn heeft kent per vervoerregio.

Vervoerregio	vervoerbewijs	2019	2020	2021
Onbekend	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	453.929	770.320	307.987
	cEMV	0	13.732	17.255
	Mobiel - M	3.672	1.359	12.176
	Mobiel - SMS	22.124	4.888	10.642
Aalst	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	543.306	193.739	177.295
	cEMV		316	3.324
	Mobiel - M	88.432	71.295	97.072
	Mobiel - SMS	239.812	92.161	75.522
Antwerpen	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	8.715.660	2.892.932	3.101.200
	cEMV		37.648	182.728
	Mobiel - M	1.405.664	1.106.377	1.808.239
	Mobiel - SMS	1.913.393	1.054.553	1.368.820
Brugge	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	1.665.030	472.307	397.559
	cEMV		361	11.499
	Mobiel - M	222.511	162.501	222.319
	Mobiel - SMS	705.464	218.247	168.793
Gent	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	5.198.719	1.895.684	1.897.803
	cEMV		18.642	84.892
	Mobiel - M	840.680	716.836	1.095.237
	Mobiel - SMS	1.667.425	797.395	833.386
Kempen	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	997.812	298.370	281.074
	cEMV		188	5.467
	Mobiel - M	160.215	110.173	159.449
	Mobiel - SMS	339.193	124.346	121.302
Kortrijk	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	549.665	190.408	168.248
	cEMV		571	5.494
	Mobiel - M	79.672	68.257	92.088
	Mobiel - SMS	242.098	92.971	71.928
Leuven	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	3.351.431	1.024.035	808.289
	cEMV		455	4.879
	Mobiel - M	495.529	361.868	453.295

	Mobiel - SMS	1.193.127	445.419	351.507
Limburg	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	2.193.223	716.993	605.837
	cEMV		473	11.167
	Mobiel - M	340.144	256.477	329.637
	Mobiel - SMS	887.125	326.690	254.589
Mechelen	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	764.133	226.128	179.191
	cEMV		100	1.318
	Mobiel - M	114.258	79.697	99.243
	Mobiel - SMS	264.228	93.502	76.602
Midwest	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	233.974	90.140	80.796
	cEMV		256	2.430
	Mobiel - M	35.307	32.174	43.109
	Mobiel - SMS	98.033	41.603	33.646
Oostende	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	4.279.387	1.465.499	2.179.378
	cEMV		32.578	95.587
	Mobiel - M	641.199	597.960	1.234.982
	Mobiel - SMS	1.157.080	624.079	886.747
Vlaamse Ardennen	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	190.580	72.080	55.385
	cEMV		49	491
	Mobiel - M	29.722	23.942	28.138
	Mobiel - SMS	61.166	27.437	22.181
Vlaamse Rand	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	3.962.277	1.258.732	919.642
	cEMV		1.331	12.228
	Mobiel - M	640.953	467.336	520.984
	Mobiel - SMS	2.167.785	717.348	406.222
Waasland	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	475.009	165.801	142.600
	cEMV		95	1.607
	Mobiel - M	76.120	60.689	77.887
	Mobiel - SMS	172.872	69.837	60.363
Westhoek	Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	279.474	92.607	76.928
	cEMV		140	1.094
	Mobiel - M	41.345	31.521	39.544
	Mobiel - SMS	125.220	41.489	30.807

7. Het aandeel per soort vervoerbewijs leidt De Lijn af uit het totale gebruik van al deze vervoerbewijzen. De verdeling is terug te vinden in onderstaande tabel:

	2019	2020	2021	2022
Biljetten Kaarten Dagpassen (papieren tickets)	10,1%	6,8%	6,6%	6,6%
cEMV		0,1%	0,3%	1,2%
MOBIB - Abonnement	85,0%	87,9%	86,6%	84,8%

Mobiel - M	1,6%	2,4%	3,7%	4,4%
Mobiel - SMS	3,4%	2,8%	2,8%	3,0%

8. Het aandeel papieren biljetten is gedaald t.o.v. 2019. De Lijn merkt een verschuiving van papieren tickets naar de mobiele varianten. Ook contactloos betalen wint aan populariteit nu er terug vooraan mag opgestapt worden. *(Tijdens de COVID-19 pandemie was dit verboden waardoor de terminals voor contactloos betalen niet of zeer beperkt toegankelijk waren)*. Het aandeel abonnementen t.o.v. totaal aantal geregistreerde reizigers blijft zo goed als stabiel t.o.v. 2019.
9. Gemiddeld gebruik per maand per MOBIB-abonnement (aantal abonnementen in omloop/aantal reizigersritten):

	Buzzy Pazz	Omnipas 25-64	Omnipas 65+
2019	32	39	13
2020	17	24	7
2021	19	27	9
2022	26	33	12

10. Er zijn vandaag 15 voertuigen uitgerust met telcamera's. Het gaat over een proefproject in de regio rond Gent. Ook 1 Antwerpse bus en tram zijn uitgerust. De camera's worden ingezet op voertuigen die veel verschillende lijnen bedienen. Op die manier bekomt De Lijn meer spreiding in deze testdataset. Op termijn zal dit proefproject verder worden uitgerold naar een meer representatieve spreiding van telcamera's over het aanbod van De Lijn.
11. Tegen eind juli 2023 worden 180 voertuigen uitgerust met telcamera's. Hieronder een overzicht per provincie:

Entiteit	Totaal
Antwerpen	53
Limburg	23
Oost-Vlaanderen	33
Vlaams-Brabant	44
West-Vlaanderen	27
Totaal	180

12. Om het aantal reizigers te kunnen bepalen dat gebruik maakt van een abonnement, moet De Lijn vandaag een extrapolatie toepassen (zie de uitleg bovenaan dit antwoord). De Lijn is volop bezig met de uitrol van de telcamera's om het huidige aantal reizigers nauwkeuriger te kunnen rapporteren.
13. Reizigersaantallen worden gebruikt om algemene evoluties te rapporteren, maar ook voor bijsturing van de dienstverlening. Vanuit de opstapcijfers worden bijkomend:
- bezettingsgegevens berekend. Op die manier kunnen goede en minder goed gebruikte trajectdelen worden onderzocht;
 - herkomst bestemmingsanalyses gemaakt om grotere vervoerstromen in kaart te brengen.

BIJLAGE

Overzicht aantal reizigers per rit per lijn op de reguliere busverbindingen in de vervoerregio Limburg